

گزارش

وزش با‌دها خبر از تغییر فصل می دهند

فرش قرمز بهارستان

برای توافق احتمالی

آرمان ملی: اگر چه مذاکره کنندگان برجامی با پیشنهاد ناگهانی روسیه برای دریافت تضمین از آمریکا جهت تحریم نشدن مناسبات تجاری خود با ایران، مواجه شده‌اند و برخی خبرها نیز از تعلل کاخ سفید در پذیرش برخی خط قرمزهای ایران حکایت دارند اما همچنان گمانه‌زنی‌های غالب، امضای توافق نهایی را دور از دسترس نمی‌دانند. این تحولات مهم برجامی در شرایطی رخ داده که نمایندگان مجلس، برخلاف خطوطشان کشیدن‌های پر شمار برای آمریکا، برای موضع گیری علیه تضمین خواهی کرملین که مذاکرات را تحت تأثیر قرار داده و حتی فرجام برجام را با مخاطره جدی مواجه کرده،انگیزه و تمایلی ندارند و در معدود موضع گیری های رسانه ای شده، نوعی همدلی آشکار و پنهان بهارستانی‌ها با ممالیات برجامی پوتین دیده می‌شود.سوای موضع قابل تأمل نمایندگان مجلس درقبال طرفین مذاکره و غربی و شرقی ایران در وین، سوال اینجاست که بهارستانی‌ها در نقد عملکرد برجامی دولت رئیسی، تاکنون، چه واکنشی داشته‌اند؟ و در صورت نهایی شدن توافق، اعضای قوه مقننه چه موضعی درقبال امضای دولت سیزدهم پای اتوافنامه احیای برجام خواهند داشت؟

سه موضع برجامی در بهارستان

در نگاهي کلان، با شاخص موضع گیری های فردی نمایندگان قوه مقننه درباره مذاکرات برجامی، بهارستان نشینان به سه گروه اصلی تقسیم می‌شوند: گروه اول: مخالفان مذاکرات وین این گروه در زمان مذاکرات برجامی دولت روحانی، اکثریتی سازمان یافته و قدرتمند در مجلس بودند که کمیسیون موسوم به «کمیسیون برجام» را در مجلس قبل راه اندازی کرده و از کارشناسان همسو با خود و از جمله، سعید جلیلی و علی باقری برای نقد برجام دعوت می‌کردند و دیپلماسی هسته‌ای روحانی تبدیل کرده بودند. آنان اینک با استقرا دولت اصولگرای رئیسی به اقلیتی کم شمار و فاقد نفوذ تبدیل شده‌اند که خاستگاه سیاسی بیشتر آنان، جبهه پایداری تندرو و افست محمود میرباقری، عضو این جبهه و دانشیار گروه فلسفه مؤسسه امام خمینی وابسته به ایتا... مصباح یزدی، طی روزهای اخیر نور تک پیکان حمله صریح تندروها به تیم مذاکره رئیسی قرار گرفته است. بنویان، اخیراً، گفت: «درباره رون تحریریه‌های آیس‌ا و کانس، مطلقاً تعهد ندانند. در لیست sdn که لیست رفع تحریم ۲۰۰ نفر مدنظر بود به ۹۸۰ مورد رسید اکنون آقایان گفتند تنها تحریم ۲۰ نفر برابری‌دارند و بر روی همین موضوع توافق می‌کنند. هیچ تضمینی داده نشده» از گروه دوم: می‌واقفان تیم مذاکره رئیسی: گروهی دیگر که نمایندگان حامی مذاکرات و تیم مذاکره کننده هستند و با معیار قرار دادن حضور فعال رسانه‌ای برای دفاع از روند مذاکرات وین، می‌توان نتیجه گرفت که تعداد آنان، قابل توجه اما نه چندان زیاد است. در این طیف از بهارستانی‌ها، نمایندگان‌ای از جنس کریمی قدوسی نیز دیده می‌شوند که در دوره روحانی، مخالف سرسخت تیم مذاکره و توافق‌ها بود اما اکنون تأکید دارد: «در موضوع مذاکرات وین با هدف لغو تحریم‌ها تا این لحظه نیز خطوط قرمز کاملاً حفظ شده است.» گروه سوم: نمایندگان منفعل: این دسته از نمایندگان که اکثریت بهارستانی‌ها را شامل می‌شوند، به دلایل گوناگونی، عدم موضع گیری یا عدم موضع گیری های معدود و جسته و گریخته را ترجیح داده‌اند و تحلیل محتوای حضور رسانه‌ای شان، گویای لد مشغولی آنان به سوزهای غیر برجامی مانند لایحه بودجه، طرح صیانت... است. البته نکته اینجاست، بخش زیادی از این نمایندگان منفعل، نامه ۲۲۰ امضای دعوت از رئیسی برای نامزدی انتخاباتی نبوده‌اند و سکوت آنان را الزام می‌توان به حساب مخالفان بار نیستی یا روند مذاکرات گذاشت. قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها که از مصوبات مجلس برای بسنن دست و پای تیم مذاکره روحانی در چانه‌زنی با طرف‌های غربی بود، به علت تبدیل شدن به قانونی باید از سوی تیم مذاکره رئیسی هم مرعات شود. مطابق ماده ۱۴ قانون اقدام راهبردی، دولت موظف است انجام تعهدات از سوی طرف غربی در لغو تحریم‌ها به‌ویژه تحریم‌های نفتی و بانکی و برگشت پول صادرات ایران به‌صورت بانکی و بدون هیچ مشکلی را به مجلس گزارش کند و در صورت تأیید و تصویب مجلس، می‌تواند نسبت به گامهای اولیه جهت زمینه‌سازی اقدام کند. قالیباف روز ر‌ای گیر در برابر این قانون با اشاره به اینکه «ما در مجلس شورای اسلامی اختیار داریم و حق و وظیفه مجلس است که در هر موضوعی در کشور دخالت کرده و تصمیم گیری کند» گفت: «این ذات مجلس است در راس امور است» مستندترین پاسخ به این سؤال، اعلام موضع ۹ اسفند سید نظام‌الدین موسوی، سخنگوی هیات رئیسه مجلس است که تأکید کرد: «به لحاظ قانونی الزامی برای تصویب توافق در مجلس وجود ندارد، اما ما به توجه به اینکه وزارت امور خارجه و مذاکره کنندگان، ریل گذاری مذاکرات را قانون مجلس می‌دانند، گزارشی درباره توافق احتمالی از شا خواهیم خواست.» و به این ترتیب، مشخص شد مطالبه مجلس یازدهم از دولت سیزدهم درباره توافق، از سطح «تصویب» به «دریافت گزارش» از وزارت خارجه تقلیل یافته و جالب اینکه سخنگوی هیات رئیسه مجلس در همان گفت‌وگو در پاسخ به این پرسش که آیا متن پیش‌نویس تاکنون به دست نمایندگان رسیده است یا خیر؟ توضیح داد: «متن پیش‌نویس توزیع عمومی نشده، زیرا هنوز نهایی نشده است، اگر قرار بود در مجلس تصویب شود، این متن باید در اختیار نمایندگان قرار می‌گرفت.» و باز معلوم شد که دولت حتی الزامی به ارائه متن توافق به نمایندگان ندارد و می‌تواند از توضیحی کلی و شفاهی درباره روند و مقدار توافق، رهاختن از دروازه باز و فراخ بهارستان، عبور کند. حتی اگر مصلحت سنجی‌ها و تلاش برای حفظ ظاهر و دفاع از اعتبار مجلس در اجرای «قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها، منجر به تغییر ناگهانی موضع اعلامی سخنگوی هیات رئیسه مجلس شود، باز جای تردیدی نیست، ارائه متن توافق به مجلس و رأی گیری نمایندگان درباره انطباق آن با قانون اقدام راهبردی، حرکتی کاملاً صوری و با نتیجه‌ای پیشاپیش مشخص است.

منافع ملی یا مصلحت جناحی؟

در هر دو حالت ارائه یا عدم ارائه متن توافق احتمالی به مجلس، این سؤال باقی خواهد ماند که چرا مجلس سیزدهم برخلاف اعلامی‌ها پرسر و صدای دفاع از منافع ملی، استاندارد دو گانه و رفتار جناحی متفاوتی درقبال تیم مذاکره دو دولت روحانی و رئیسی داشته است؟

دوشنبه

۲۳ • ۱۲ • ۱۴۰۰
شعبان۱۴۴۳ / ۱۴ مارس ۲۰۲۲

با اعلام مخالفت رئیس شورای شهر بالا گرفت

چالش تازه شهردار تهران؛

«سفرهای خارجی»

چمران: زاکانی بدون مجوز شورا حق سفر ندارد

سفر بی خبر زاکانی به تاجیکستان داد شورای شهر را در آورد

اقرار یان: همراهان زاکانی چه افرادی بودند؟

آرمان ملی – مطهره شفیعی: ظاهرا وقت شورای شهر و شهرداری تهران بیش از رسیدگی به وضعیت پایتخت صرف امور حاشیه‌ای می‌شود. زمان زیادی از مرداد ۱۴۰۰ گذشته و دستاورد شورای شهر در چالش با شهرداری و زاکانی تعریف می‌شود؛ شهردار تهران منتخب همین اعضای شورای شهر بود اما مشخص نیست چرا چالش‌های درون جریان‌ی اردوگاه اصولگرایی به بهشت رخنه کرده و تمایلی برای قدرت گرفتن زاکانی وجود ندارد. که نمونه بارز آن فرمان روز گذشته رئیس شورای شهر تهران خطاب به شهردار است. ماجرا از آنجا آغاز شد که ۱۷ اسفند شهردار تهران به همراه جمعی از معاونان و مدیران شهری به شهر دوشنبه تاجیکستان سفر کرده تا در ششمین اجلاس مجمع عمومی شهرداران آسیایی شرکت کند اما تاکنون هیچ کدام از سفر خارجی مدیران شهری در سامانه شفافیت ثبت نشده است. آخرین سفر ثبت شده در این سامانه مربوط به سفر محسن پورسیدآقای به روسیه است که در سال ۹۸ انجام شده است. در حالی زاکانی به تاجیکستان رفت که مدتی صادقی عضو شورای شهر تهران درباره سفرهای خارجی مدیران شهرداری تذکری داده و گفته بود که ما در کمیته شفافیت شورای شهر از این سفر رفتن اطلاع نداشتیم.

تصمیم جدید شورای شهر

اما شورای شهر درباره این سفر سکوت نکرد و رئیس شورای شهر تهران روز گذشته گفت که شهرداران برای سفر خارجی باید از شورا مجوز بگیرند. مهدی چمران درباره سفر شهردار تهران

با چه کسانی به تاجیکستان رفت؟

تنها چمران نبود که ایراداتی نسبت به سفر زاکانی در قامت شهردار تهران به تاجیکستان

حمله به پایگاه نظامی آمریکا در اربیل عراق

ضرب شست ایران به صهیونیست‌ها

◀ **سپاه پاسداران: مرکز راهبردی صهیونیست‌ها هدف موشک قرار گرفت**

آرمان ملی: ساعت یک و ۲۰ دقیقه بمبادی یکشنبه چند انفجار قوی

اربیل را لرزاند. کمی بعد مشخص شد که ۱۲ موشک بالستیک به سمت اربیل در شمال کردستان عراق پرتاب شده است. برخی رسانه‌های عراقی اعلام کردند دو پایگاه مخفی سازمان اطلاعات و عملیات ویژه (موساد) رژیم صهیونیستی در شهر اربیل در اقلیم کردستان عراق هدف موشک قرار گرفته است. از سوی دیگر بعد از اعلام این خبر واحد مبارزه با تروریسم اقلیم کردستان عراق با اعلام اینکه ۱۲ فروند موشک شلیک می‌شود، مدعی شد که این موشک‌گراي خارج از مرزهای عراق و به طور مشخص از سمت شرق به سمت کنسولگری آمریکا در اربیل شلیک شد. اما از جزئیات این ماجرا چه می‌دانیم؟ تا ساعاتی بعد از این حمله هنوز مشخص نبوده که ابعاد آن تا چه اندازه است. وزارت خارجه آمریکا اولین منبعی بود که گفت خسارت جانی به هیچ فرد و تأسیساتی واکنش به حمله به پایگاه نظامی این کشور در اربیل عراق گزارش داد: هیچ خسارت یا تلفاتی در هیچ یک از تأسیسات دولتی ایالات متحده آمریکا به‌وجود نیامده است. این حادثه توسط دولت عراق و دولت اقلیم کردستان این کشور در حال بررسی است و شما را برای اظهار نظر به آنها ارجاع می‌دهیم. ما این حمله و نمایش خشونت را محکوم می‌کنیم.

واکنش‌ها چه بود؟

ستاد اطلاع‌رسانی امنیتی عراق با تأیید حمله موشکی به اربیل در بیانیه‌ای کوتاه صبح یکشنبه اعلام کرد که تحقیق درباره حادثه آغاز شده است. این ستاد در بیانیه کوتاه خود نوشته است که مناطق مختلفی از شهر اربیل نیمه شب گذشته در معرض حمله به موشک قرار گرفت و نیروهای امنیتی تحقیق و تفحص درباره حادثه را آغاز کرده‌اند. همزمان یک مقام آمریکایی بدون ذکر نام در گفت‌وگو با خبرگزاری رویترز مدعی شد که این موشک‌ها از ایران شلیک شده بود. مقام‌های امنیتی اقلیم کردستان عراق اعلام کردند که این موشک‌ها از خارج از خاک عراق و از شرق این کشور شلیک شده‌اند. یک مقام آمریکایی دیگر در گفت‌وگو با وال استریت ژورنال هم گفته نمی‌دانند هدف این حمله چه بوده است. شبکه کردی روداو و به نقل از «امید

بازیان نمی‌شوددر

مسابقات فرمول یک

شرکت کرد

عملکرد برخی دولتمردان سیزدهم نشان داد در مسیر هماهنگ با آنچه برای این دولت تعیین شده حرکت نمی‌کنند که نمونه بارز آن انتصاب‌های فامیلی بر خلاف خواست رئیسی با اقدامات دیگری است که به رسانه‌ها هم رسید. روز گذشته یک نماینده مجلس به طرح این ناهماهنگی پرداخت و گفت: «آقای رئیسی! بازیان نمی‌شود در مسابقات فرمول یک شرکت کرد، هنوز برخی از مدیران دولت با عزم، اراده و همت شما همراه نیستند.» احسان ارکانی خطاب به رئیس‌جمهور خاطر نشان کرد: نمایندگان مجلس در دو سال گذشته همواره در برابر انبوه مشکلات به مردم امیدواری داده‌اند که دولت انقلابی می‌آید، اما چنانچه امروز استاندار یا مسئولی مردم را از حل مشکلات ناامید نماید خیانتی بزرگ به مردم و دولت انقلابی اتفاق افتاده است. وی افزود: به دستورات جناعبالی در خصوص خرید تضمینی محصولات باغداران اعتماد کردیم اما مدیران زیر مجموعه و از جمله شورای قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی با بی‌اعتنایی به دستورات شما اقدامی نکردند.

از سایر شهرها و کشورها، چه به صورت حقیقی و چه مجازی حضور دارم. گفت: اطلاع دارم که مردم تاجیکستان در این ایام روز مادر را جشن گرفت‌اند. زنان و مادران از مهم‌ترین سرمایه‌های هر جامعه‌ای هستند که نقش پرورش‌دهنده آنها باعث شده در فرهنگ اصیل جوامع قاره کهن، میهن و وطن همچون مادر شناخته شود. پاسداشت روز مادر شاید بهانه خوبی برای توجه به فرهنگ اصیل سفر شهرداری تهران به تاجیکستان است چرا که در این شرایط اقتصادی حساسیت‌های ویژه‌ای برای سفرهای خارجی وجود دارد. به گفته عضو شورای شهر تهران، حضور آقای زاکانی در این کشور حتما ضروری بوده، اما اینکه چند نفر با شهردار رفته‌اند دوشنبه به تذکر کاشانی، پاسخ داد و گفت: گزارش سفر را از آقای زاکانی خواستم که کتبا برای شورای شهر ارسال کنند و یا در صحن شورا حاضر شوند توضیح دهند اما اگر کتبی ارائه دهند مستندتر است و برای تمام اعضای شورای شهر خواهیم فرستاد. رفتن به کشور تاجیکستان می‌تواند موثر و مفید واقع شود. این قانونی است که گزارش سفرهای شهردار در شورای شهر داده شود.

زاکانی در تاجیکستان چه کرد؟

گفتنی است سفر زاکانی در ۱۷ اسفند بود. ششمین اجلاس مجمع عمومی شهرداران آسیایی ۱۷ اسفند در شهر دوشنبه پایتخت تاجیکستان برگزار شد و علیرضا زاکانی شهردار تهران پس از استقبال رسمی شهردار دوشنبه وارد اجلاس شد و به سخنرانی پرداخت. زاکانی در این جلسه با بیان اینکه بسیار شادمان هستم که در آستانه نوروز و فصل بهار در شهر دوشنبه و در این اجلاس در میان دوستان خوب تاجیکستانی و همکارانی

زیر آتش خیانت و خسران... وزیر درد گرسنگی... گویی کرده‌اقرای نیستند. کرده‌ابه منزله ره عراق و بخشی لاینتک از آن هستند. اربیل جز برای اعتدال، حاکمیت و استقلال زانو نخواهد زد». رهبر جریان صدر ضمن ابراز حمایتی با اربیل و منطقه کردستان، کردها را به صوری تار رسیدن به «دولت اکثریت ملی» فراخواند. هیات سازمان ملل در عراق (یونانی) نیز در واکنش به این حمله، با انتشار بیانیه‌ای آن را به شدت محکوم و اعلام کرد: از عراقی‌ها خواسته می‌شود در مقابل هر اقدامی که حاکمیت تمامیت ارضی عراق را نقض می‌کند؛ یا هدف از آن تضعیف ثبات و وحدت است، بایستند...

بیانیه سپاه

در همین حال روابط عمومی کل سپاه در بیانیه‌ای با اشاره به هدف قرار دادن مرکز راهبردی توطنه و شرارت صهیونیست‌ها توسط موشک‌های نقطه‌زن کرد تأکید کرد: تکرار هر گونه شرارت با پاسخ‌های سخت، قاطع و ویرانگر مواجه خواهد شد. اهمیت این پاسخ قاطعانه در برابر شرارت‌های رژیم صهیونیستی این پیام را مخابره می‌کند که هر گونه اقدام دیگر از سوی این رژیم نه تنها بی پاسخ نخواهد ماند بلکه با پاسخ قاطعانه و کوبنده‌تری از سوی ایران مواجه خواهد شد که تبعات شدیدتری را متوجه آن خواهد ساخت. این پاسخ قاطعانه کرد در حالی انجام شد که گفته می‌شود در پاسخ به اقدام اخیر رژیم صهیونیستی در شعله‌ور بودن که طی آن دو تن از فرماندهان کنشورمان به شهادت رسیدند، اما منابع موثق در گفت‌وگو با شبکه المیادین اعلام کردند: هنوز انتقام هدف قرار گرفتن نیروهای خود در سوریه با نترغرفتیهم حمله موشکی بمباد در اربیل با تطابق با شهادت این نیروی سپاه پاسداران که اخیراً در حمله رژیم صهیونیستی به سوریه به شهادت رسیدند، ندارد. این منابع افزودند: حمله موشکی بمباد دبیروز به مقر موساد در اربیل در پاسخ به عملیاتی بود که اخیراً توسط رژیم صهیونیستی علیه ایران انجام شد و در کردستان عراق فرماندهی شهادت یافته شده بود. در این حمله پایگاه موساد هدف قرار گرفته و تعدادی از مزدوران رژیم صهیونیستی کشته و زخمی شدند. در این عملیات هیچ مرکز عراقی یا آمریکایی در کردستان عراق هدف قرار نگرفت و به غیر نظامیان آسیب نرسید. این منابع تصریح کردند: پاسخ ایران به شهادت دو تن از اعضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در سوریه به دست اسرائیل در زمان مناسب صورت خواهد گرفت. این حمله می‌تواند حامل پیام مهمی برای طرف‌های غربی باشد که به اشکال مختلف امنیت ایران را تهدید می‌کنند.

باز داشت حمیدنوری

بدون انجام تحقیقات

جامع

از ابتدای سال جدید میلادی، دادگاهی در استکهلم سوئد دور جدید جلسات خود برای محاکمه یک ایرانی به نام حمید نوری را از سر گرفته است. نوری از آبان ماه سال ۹۸، زمانی که برای حل‌وفصل اختلاف خانوادگی دختر خوانده‌اش به سوئد سفر کرده بود هنگام ورود به فرودگاه استکهلم بوده و به زندان افتاد و برده شد. روز گذشته دبیر ستاد حقوق بشر با انتقاد از اقدام دولت و دستگاه قضائی سوئد، گفت: دادستان سوئدی بدون انجام تحقیقات جامع، از دادگاه درخواست حکم دستگیری و بازداشت نوری را کرد و مبنای این درخواست صرفاً اظهارات و خطارات واهی چند تن از اعضای گروهک تروریستی منافقین بود. کاظم غریب‌آبادی ادامه داد: متأسفانه دولت سوئد نه به مسئولیت خود تحت کنوانسیون ۱۹۶۳ وین ناظر بر روابط کنسولی برای اطلاع این بازداشت به سفارت ایران در استکهلم عمل کرد و نه مراتب را به اطلاع خانواده‌اش رساند. با نوری در زندان به‌طور غیر انسانی و تحقیر کننده‌ای نیز رفتار شد.

سیاست

گفت‌وگو

حسن بهشتی پور در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

بدون روسیه هم می‌توان برجام را احیا کرد

◀ **ایران می‌تواند اورانیوم را به یک طرف معتمد دیگر بسپارد**

◀ **نظر برای احیای برجام فعال شده است**

◀ **ایران نباید مذاکره با عربستان را متوقف کند**

آرمان ملی – علیرضا پورحسین: شاید مهم‌ترین خبری که در روز گذشته در خصوص برجام منتشر شد این بود که وزیر امور خارجه قطر برای گفت‌وگو درباره ایران به روسیه سفر کرد. پس از آنکه مذاکرات بر سر احیای برجام در وین متوقف شد، محمد بن عبدالرحمان آل ثانی به روسیه سفر و با مقامات این کشور درباره ایران رایزنی کرد. آل ثانی در جریان این سفر با وزیر امور خارجه روسیه دیدار کرد و احتمال دارد دیداری نیز با ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور این کشور داشته باشد. در همین راستا بسیاری بر این باور هستند که قطر تلاش می‌کند مذاکرات با ایران را بر سر احیای برجام را که به تازگی به دلیل درخواست روسیه از آمریکا متوقف شده است، نجات دهد. وزیر امور خارجه روسیه پس از حمله این کشور به اوکراین در دو هفته گذشته و اعمال بی‌سابقه‌ترین تحریم‌ها علیه روسیه از سوی آمریکا و کشورهای اروپایی، با این بهانه که بخشی از تحریم‌ها بر تعهدات روسیه در چارچوب برجام تأثیر می‌گذارد، درخواست‌های جدیدی را برای مستثنی شدن از تحریم‌های آمریکا در این رابطه مطرح کرده است. در راستای بررسی این مساله «آرمان ملی» گفت‌وویی با حسن بهشتی‌پور، تحلیلگر ارشد مسائل سیاست خارجی داشته است که در ادامه می‌خوانید.

◀ **سفر وزیر خارجه قطر به روسیه با چه اهدافی صورت گرفته است؟**

وزیر خارجه قطر پس از آنکه با مقامات ایران و آمریکا رایزنی کرد به روسیه سفر کرد تا بتواند برای احیای برجام تلاش کند. در برهه‌ای از زمان قرار گرفته‌ایم که این تلاش‌های قطر مشخص نیست به نتیجه برسد یا خیر زیرا اوضاع به شدت پیچیده شده است اما قطر با ارتباط گیری با طرف‌های مورد تلاش می‌کند این وضعیت پیچیده را آسان کند. جوزف بورل گفته‌است که عوامل خارجی سبب شده تا مذاکرات متوقف شود اما از این عوامل خارجی اسم نبرده است. یکی از این عوامل خارجی مشخصا درخواست روسیه است اما به نظر می‌رسد آمریکا نیز تقاضایی جدید داشته است که ایران آن را راسانه‌ای کرد. وزیر خارجه قطر به این نتیجه رسیده است که این عوامل خارجی به ایران، روسیه و آمریکا مربوط است که با مقامات این سه کشور وارد گفت‌وگو شده است. اینکه ابتکار عمل قطر تا چه میزان ممکن است به نتیجه برسد، مشخص نیست اما مشخصا می‌تواند مثبت عمل کند.

◀ **اساسا در حوزه سیاست، احیای برجام بدون روسیه ممکن است؟**

باید توجه داشت که برجام دو طرف اصلی دارد که ایران و آمریکا هستند و سایر کشورها نقش تسهیلگر را در این زمینه ایفا می‌کنند. روسیه، چین و اروپا مشخصا می‌توانند در زمینه مذاکرات کارشکنی کنند اما بدون آن‌ها نیز می‌توان برجام را احیا کرد و تحریم‌ها را علیه ایران لغو کرد. شاید یکی از این کشورها بتواند توافق را به تعویق بیندازند اما اگر ایران و آمریکا اراده بر توافق داشته باشند، سایر کشورها نمی‌توانند مسیر توافق را از بین ببرند. امروز نیز روسیه با این درخواست که ارائه داده است، ممکن است توافق را به تعویق بیندازد اما مشخصا می‌توان بدون روسیه نیز برجام را احیا کرد. در موضع مقابل بیان زمانی که آمریکا از خارج شد نیز هیچ کدام از این کشورها نتوانستند کاری انجام دهند که برجام حفظ شود زیرا یکی از دو طرف اصلی برجام دیگر خواهان حضور در توافق نبود. مشخصا نه خاطر ایران بایستند و نه چنین خواسته‌ای مقابل آمریکا به‌خاطر ایران بایستند و این چنین خواسته‌ای اساسا داشتند. به همین علت مشاهده کردیم که تمامی طرف‌های برجام با آمریکا همراه شدند و شرک‌تها روسی و چینی اولین مجموعه‌هایی بودند که پروژه‌های خود را در ایران تعلیل کردند. آن‌ها از جرمه‌های آمریکا هراس داشتند. بر همین اساس اگر ایران و آمریکا به توافق برسند، روسیه توان این را ندارد که مانع احیای برجام شود. اساسا روسیه چنین خواسته‌ای هم نخواهد داشت زیرا روسیه نمی‌خواهد ایران را از دست دهد و در دوران تحریم علاقه داشته است بدون پرداخت هزینه بتواند با ایران مروده داشته باشد. روسیه اگر رابطه خود با ایران را نیز تخریب کند قطعاً ضربات بیشتری خواهد خورد. یکی از نقش‌هایی که روسیه در برجام بر عهده داشته است این بوده که از اورانیوم غنی سازی ضد ایران محافظت کند که می‌توان این وظیفه را به یک کشور معتمد دیگر سپرد. ایران در این زمینه می‌تواند بازی متفاوتی داشته باشد و مشخصا روسیه و آمریکا اگر مستقیما وارد گفت‌وگو شوند، قطعاً می‌توان مشکلات را حل کرد.

◀ **آیا توافق مذاکرات ایران و عربستان نیز به تحولات اخیر ارتباط دارد؟**

توقف مذاکرات ایران و عربستان به صورت دائمی است و ایران نباید این ترک مذاکرات را به صورت دائمی انجام دهد. ایران به نظر می‌رسد در اعتراض به اقدام ۸۱ نفر در عربستان اقدام به توقف مذاکرات کرده است زیرا در بین این ۸۱ نفر، ۴۰ نفر نیز به اتهام شیعه بودن اعدام شده‌اند و ایران در محکومیت این اقدام عربستان موqtامیز مذاکرات را ترک کرده اما باید توجه داشت که اگر ایران با عربستان اختلافی نداشته باشد، یکی از بهانه‌های آمریکا کم می‌شود و دیگر آن‌ها کم‌تر به مسائلی همچون نفوذ منطقه‌ای ایران اشکال وارد می‌کنند هر چند که عربستان نیز اقدامی عجیب انجام داده است و عملاً حقوق بشر را نقض کرده است بدون پرداخت هزینه بتواند با ایران مروده هوشمندانه عمل کند تا برجام پایدار تر شود. اگر ایران و عربستان هر چه سریع‌تر مشکلات خود را حل کنند هم به مردم ایران و هم به مردم عربستان خدمت کرده‌اند. بهبود روابط ایران و عربستان سبب می‌شود تا اسرائیل و آمریکا نیز در منطقه به راحتی کارشکنی نکنند.